

Conrad is op 26 januari 1921 geboren in St Lawrence Saskatchewan. Conrads vader had een houtmolen in Green Lake, maar de familie, waaronder Conrad en zijn vier jongere zusters, verhuisden naar verschillende gemeenten in het Meadow Lake-gebied in het noordwesten van Saskatchewan. Conrad is al op zijn 11de jaar van school en aan het werk gegaan. Het gezin Fleury was Rooms-Katholiek en van Franse afkomst maar sprak ook Engels. Conrad heeft zich op 25 juni 1940 bij de B Company van het Regina Rifles regiment in North Battleford aangemeld. Het L27-

voorvoegsel bij zijn dienstnummer geeft aan dat Conrad Fleury een van de oorspronkelijke Regina Rifles was die dienst nam toen het regiment in de zomer van 1940 werd opgericht.

De oorspronkelijke rekruten, ongeveer duizend in totaal, trinden samen in Dundurn, Saskatchewan, gedurende de zomer van 1940. In september stapten ze op de trein voor een lange reis dwars door Canada naar Debert, Nova Scotia, en hielpen ze bij de bouw van een gloednieuwe basis, het ontginnen van zeven vierkante kilometer land en het bouwen van kazernes. De grote luchtmachtbasis Debert lag vlak naast de deur.

In augustus 1941 was het tijd om naar het buitenland te vertrekken. De 'keizerin van Rusland', die nog steeds rook naar het overrijpe suikerriet dat ze had vervoerd, bracht de 'Johns', zoals de Regina Rifles bekend stonden, naar Glasgow, Schotland. Een treinrit later waren ze aangekomen bij de enorme Ramillies-kazerne in Aldershot in het zuiden van Engeland en begonnen ze aan een periode van bijna drie jaar met enkel oefeningen ter voorbereiding op de onvermijdelijke invasie op het vasteland van Europa. Hoe belangrijk de basisgevechtsoefening en de bataljonstraining ook waren, "een groot deel ervan was somber, eentonig en repetitief van aard", aldus een beschrijving.

Sergeant Conrad Fleury landde op D-day met de Regina Rifles in Normandië. Gedurende de volgende tien maanden vocht sergeant Fleury, die de leiding had over een antitankpeloton van de Support Company – een half dozijn mankracht en een carrier dat een kanon van zes pond trok, in alle veldslagen van het regiment vanaf het voorlopige bruggenhoofd in de groene sector van het strand van Normandië tot

helemaal naar Duitsland. De strijd - in of bij Bretteville-L'Orgeuilleuse, Carpiquet, de abdij van de Ardennen, Calais, de Schelde, het Moyland, zuidelijk Nederland - Conrad Fleury was betrokken bij al die acties en overleefde ze.

"Hij was mijn sergeant", zegt Gordon Wilson. "We hebben samen veel gleuven gegraven. Met mij op 1,90 meter en Fleury op ongeveer 1,80 meter, was het een deal tussen Mutt en Jeff". Wilson vertelt een paar verhalen over de goede vriend die hij simpelweg 'Fleury' noemt. Afwisselend twee uur durende diensten in één nacht wachtdienst. Wilson stak een lucifer in Fleury's gezicht aan om hem wakker te maken. De reactie van Fleur was om zijn revolver - het enige wapen dat hij altijd bij zich droeg - in Wilsons gezicht te steken, en te zeggen dat hij er nooit zeker van kon zijn wie hem wakker maakte. Bij een andere gelegenheid, bij het Leopoldkanaal, terwijl de kogels alle kanten op vlogen over hun loopgraaf, maakten ze zich klaar om naar een veiliger positie te gaan. Dat was een gemakkelijkere zaak voor Fleury, alleen gewapend met een Smith & Wesson-pistool, dan voor Wilson, met zijn geweer en Bren-pistool en aanverwante uitrusting. Hij vroeg Fleury om wat hulp, maar het enige antwoord was een suggestie om het geweer in de gracht te gooien als hij het niet kon dragen. "Dat is wat ik gedaan heb. Het ligt er nog steeds", zegt Wilson. En in de buurt van Nijmegen hielden ze zich op een ochtend warm met wat sparren. "Hij gaf mij een optater om een arm en ik gaf hem er een terug. Ik kon zien dat hij aan boksen had gedaan", zegt Wilson.

Uiteindelijk raakte Gordon Wilson gewond en verliet het regiment. Hij heeft nooit met zekerheid gehoord wat er met Conrad Fleury is gebeurd. Maar in 1995 zag Wilson tijdens een wandeling over de Canadese Oorlogsbegraafplaats van Holten de grafsteen van Fleury. Wilson herinnerde zich het vrolijke, sympathieke, Franstalige 'kleine spuitje' waarmee hij had gediend en legde een vlag en klapprozen op Fleury's graf.

In april 1945 hadden de Regina Rifles, onderdeel van de 3th Canadian Infantry Division, de taak om het gebied van Deventer noordwaarts tot Steenwijk en verder tot aan de Noordzee schoon te maken. Het waren de laatste twee weken van de oorlog: het einde was duidelijk in zicht. Toch, vinden er zoals historicus C.P. Stacey in "The Victory Campaign" opmerkt, nog "krachtige confrontaties van machinegeweer-, mortier- en artillerievuur" plaats.

Eén van die confrontaties eiste op 22 april 1945 het leven van Conrad Fleury. Robert McWillie, die als expeditie-chauffeur bij het peloton van sergeant Fleury diende, herinnert zich dat het peloton een positie had ingenomen aan de zuidoostelijke rand van de stad Scheemda. Door een zes-ponder antitankkanon op te stellen op de binnenplaats van een huis en een stenen schuur als observatiepost te gebruiken, konden ze rook

zien opstijgen uit de positie van de vijand, in een veld grenzend aan de stad. "We realiseerden ons ook", zegt McWillie: "dat de vijand ons in de gaten hield".

Conrad Fleury bemande de observatiepost terwijl anderen lunchten. Even later raakten drie vijandelijke 88-mm granaten het antitankkanon, de schuur net boven het observatievenster en het huis. "Conrad zat in de stenen schuur met een verrekijker door een klein raam naar het terrein te kijken". McWillie herinnert zich: "We droegen hem naar de eerste hulp post, maar het was al te laat". Conrad werd slechts 24 jaar.

Hij is tijdelijk in Scheemda begraven en op 15 februari 1946 herbegraven op de Canadese Begraafplaats te Holten.

Fleury Creek in Saskatchewan is ter ere van Conrad Fleury naar hem genoemd.

Lake Fleury in Saskatchewan